

Meisterkäija Feodor Vössokov

Mida mäletad oma lapsepõlvest?

Olen sündinud 1935. aastal Jõgevamaal Raja külas Peipsi ääres. Peres oli kolm last, neist mina noorimana. Isa kaotas varakult, mind kasvasid ema ja vanem õde. Ema oli algul kodune, hiljem läks kolhoosi tööle.

Mäletan, et algul tuli venelane rahumeeli sisse, pärast sakslane samamoodi. Meelde on jäänud sõja lõpp, aasta 1945.

Kuidas sa kurdiks jäid?

Lapseas tekkis mingi põletik kõrvadesse. Ei saanud arugi, et kuulmine tasapisi kadus.

Millal läksid kurtide kooli? Millega koolis tegelesid?

Ema kavatses saata mind Leningradi kurtide kooli, aga ei olnud sõiduraha. Kurdid naabrid, kes tol ajal käisid Tartu koolis — Ilmar Heina esimene naine, Vassili ja Ivan Svätski jt. — soovitasid mullegi sama kooli. 1944. aasta sügisel viis ema mind hobusevankriga Tartusse.

Olin koolis kõva spordipoiss: male, kabe, suusatamine, kerjeõustik, korvpall, võrkpall. Spordiorganisaatorina korraldasin klassidevahelisi võistlusi. Heameel on mäletada, et mu kauaaegne klassijuhataja Aleksander Tammets pidanud mind kooli parimaks males ja kabes. Aastal 1954 lõpetasin 9. klassi.

Kuidas tekkis käimise huvi? Sinu tee tippsporti?

Kord nägin käijaid Tamme staadionil treenimas. Hakkasin ka proovima. Asi edenes. Tundsin, et suudan täiel jõul osa võtta treeningutest ja tõenäoliselt ka võistlustest. Enne mind harjutas treener Elmot Heido juures Sergei Minski. Aga Heido oli siis ja on praegugi pikamaajooksude peal. Püüdsin minagi tema juhendusel läbi lüüa 1500 ja 3000 m jooksu distantsil. Jooks oli mulle raskem kui käimine. Käimises twgid kaasa Laurenti Altoja Pärnust ja Vassili Svätski, nemad seletasid mulle asja olemust. Läksin Elmot Heido treeningurühma. Harjutasin töö kõrvalt 4-5 korda nädalas.

Esimisel võistlusel, ENSV meistrivõistlustel Tartus, polnud mu tulemus kiita, aga see-eest täitsin I järgu. Hiljem viisid võistlusreisid mind Leningradi, Moskvasse, Volgogradi, Lätti, Leetu ja mujale. Kahjuks jäin alati tahapoole, kohad II-VI. Käimise tase oli ääretult kõrge, ka osavõtjaid oli praegusest rohkem. Eesti tugevamad koondused Tallinna. Tartus olin mina üksinda. Hiljem tuli mu kõrvale Indrek Lauri. Esikoha sain ainult 1959. aasta talvel, ENSV sisekerjeõustikuvõistlustel Tallinnas 5 km käimises.

Sport on igasuguseid üllatusi toonud. Kord tuli keegi ahjalane meie rühma, arvasin, et tahab käimist õppida. Juhatus aga, et trennis tegi ta mulle vabalt ära. Koos Sergei Minskiga uurisime teda. Selgus, et omal ajal täitis ta Vene NSFV-s meistrinormi. Veel üks mees (jälle ei mäleta nime) üllatas, tema oli normi täitnud Valgevene NSV meistrivõistlustel.

Sinu tähtsamad võistlused?

1959.a. võitsin Eesti NSV koondises osa NSVL rahvaste spartakiaadist Moskvast. 20 km lõpetasin ilusasti, täitsin I järgu. (Lõpetaja tulemus läks arvesse, kui tema aeg vastas vähemalt I järgu normile. Näiteks kui käija lõpetas I järgust kehvea ajaga, siis tema koht tühistati.) 50 km distantsil võtsid osa kõigi liiduvabariikide parimad umbes 80. Lõpetasin 41. kohaga, ühtlasi täites I järgu.

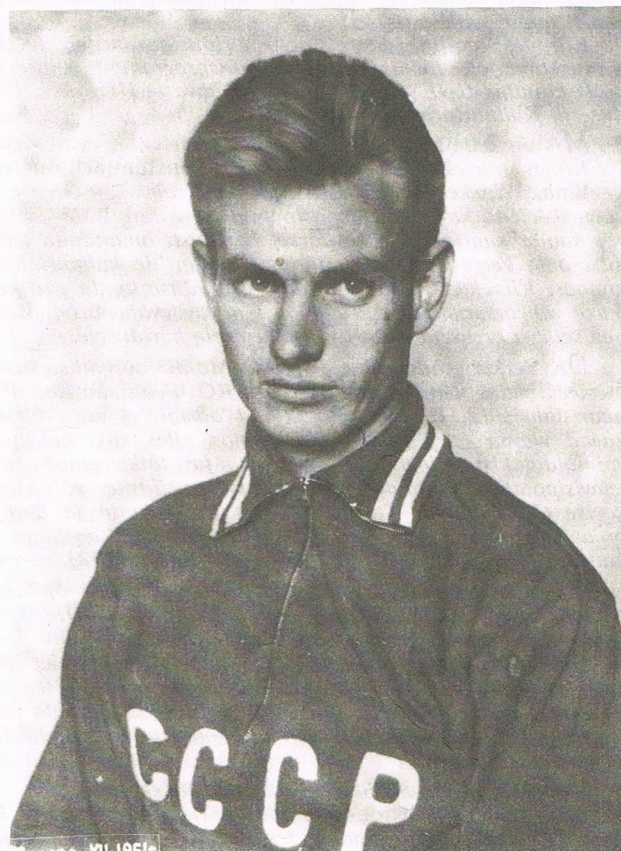
1967.a. täitsin meistrikandidaadi normi Riias. Samal aastal tulin Tallinnas Eesti NSV meistrivõistlustel 20 km-s neljandaks ajaga 1:34,36, täites ihaldatud meistrinormi. Samal aastal olin teist korda NSVL rahvaste spartakiaadil (20 ja 50 km). Osavõtjaid 80, minu keskmine koht 37-40.

Aga rahvusvahelised võistlused?

Vastuseks näitab Feodor maailmarekorditunnistust, millel on CISSi tempel koos CISSi presidendi allkirjaga. See tõendab, et Feodor Vössokov püstitas kurtide maailmarekordi 5 km käimises ajaga 22.30,6.

Kuidas see juhtus?

Kõrvuti kuuljate võistlustega käisin kurtide meistrivõistlustel. Olen mitmekordne Baltikumi ja NSV Liidu kurtide

Feodor Vössokov mõned kuud enne olümpiavõitu 1961. aastal Helsingis

meister. 1960.a. püstitasin Stalingradis (nüüd Volgograd) Vene NSFV kurtide spartakiaadi finaalis maailmarekordi 5 km-s, mis hiljem purustati. Pääsesin kohe NSVL kurtide koondvõistkonna liikmena maailmamängudele. Osa võtsid veel Sergei Minski ja Ruth Pajos (kerjeõustik).

Järgmisel aastal kurtide IX maailmamängudel Helsingis tulid olümpiavõitjaks 20 km-s. Tulemused: 20 km I koht 1:39.02, 10 km II koht 47.53,6 ja 5 km IV koht 23.10.0. 1967. aastal, kui täitsin meistrinormi, olid mu ajad paremad.

Aga järgmised kurtide maailmamängud?

X kurtide maailmamängudele Washingtonis pidin sõitma koos Sergei Minskiga. Arusaamatused algasid sellega, et meist kumbki ei käinud treenigulaagris. Põhjus: laagris nagu igal pool Venemaal söödeti kehvasti. Sergei ütles veel, et hoiab jõudu Ameerika võistlusteks. Vahepeal treenisime hoolsasti kodus. Seejärel ootasime kutsut kontrollvõistlustele. Mitte ükski Moskva spordiülemus ei suvatsenud meile kirja saata.

Ja edasi?

1969. aasta kurtide maailmamängudest poleks ma nagu nii osa võtta saanud, sest mu vorm oli kõvasti langenud. Jälle omad põhjused. Raske on tippspordi kõrvalt käia õhtukoolis. Pealegi harrastas rahvatantsu, sain seal tuttavaks oma Helvega. Abiellusime 1960. Meil on kaks täiskasvanud poega. Vanem poeg on meistersportlane aerutamises, noorem tegeles kanuuisõiduga. Enam nad ei spordi, aeg selline, peab leivarahale lisa teenima. Minultki röövis aega see, et hakkasin pereisana maja ehitama.

Kõige kiuste olen spordile truus jäänud. Aitan korraldada kohalikke kurtide võistlusi. Igal aastal oleme teinud osavõturohkeid suvemänge. Kui aeg vähegi lubab, käin kalal, ka kurtide kalaspordivõistlustel.

Esper Alaväli